

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Elementa Doctrinae De Circvlis Coelestibvs, Et Primo
Motv**

Peucer, Kaspar

Vitebergae, 1576

VD16 P 1990

Quod Sphæra mundi aut recta sit obliqua.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56559)

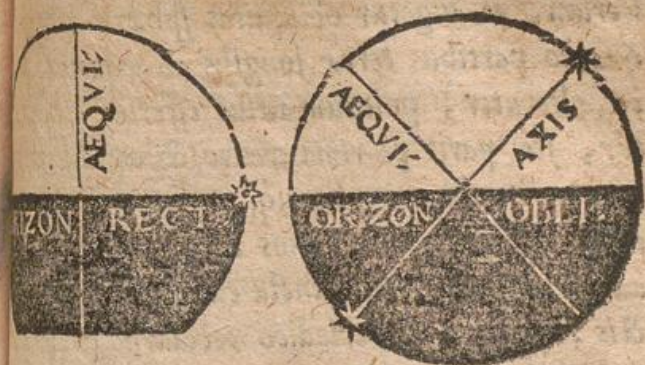
110
TERTIA
PARS ELEMENTO-
RVM SPHERICORVM, DE
CIRCVLIS COELESTIBVS,
ET VSV CIRCV-
LORVM.

Quod Sphæra mundi aut recta
sit aut obliqua.

ROTVNDITAS terræ, ut supra dictum
est, mutat etiam Polorum & totius Sphære mun-
di situm, diuersis terræ partibus. Iis enim, qui lo-
ca æquatori subiecta possident, uterq; polus in-
cumbit planiciei Horizontis. Reliquis extra æqua-
torem posita loca obtinentibus, alter in altum assura-
git, alter terram subit, tumore eius occultatus, &
hanc positus diuersitatem comitantur differentia
φαινομένων, mutantur exortus & occasus signa-
rum, variantur interualla dierum & noctium, quoa-
rum causas inquiri necesse est. Ideo Sphæra mun-
di recta distinguitur ab obliqua.

Recta ὀρθὴ σφαῖρα est, in qua uterq; polus
insistit

inquit & innititur plano Horizontis, & Aequa
 tor, qui medium inter polos locum exacte obtinet,
 in Horizonte rectum constituit angulum sphae
 ricum, à quo Recta cognominatur. Talem sphae
 ricum mundi situm habent, qui sub Aequatore versantur.

Obliqua, seu declivis, seu inclinata sphaera, ἐπι
 κλίματι σφαιρα, est, in qua alter polorum mun
 di ab Horizonte elevatus eminet, alter infra Ho
 rizontem decumbit & subsidit, & aequator cum
 Horizonte angulos efficit ac conformat obliquos,
 utrumque eum, qui polum elevatum respicit, acu
 tum, qui vergit ad oppositum. Talem habent sphae
 ricum, qui ultra citraque aequatorem degunt. Sed
 eadem est sphaerae obliquae habitudo ubique,
 nec

nec $\phi\alpha\nu\omicron\mu\delta\iota\omega\pi$ eadem ratio & conuenientia;
 Verum, vt augetur obliquitas sphaerae tanto plus,
 quanto partibus terrae longius ab equatore senoe
 tis, alteruter, polorum altius effertur atq; attollie
 tur, sic parit plurima $\phi\alpha\nu\omicron\mu\delta\iota\omega\pi$ discrimina,
 quae vt intelligi explicariq; possint, artifices circ
 culos excogitarunt, quos in primo mobili lineis
 ad certas stellas vel puncta ex centro terrae dedit
 ctis, motuq; vel periodico vel diurno circumactis,
 describi imaginantur.

Quod Circulorum sphaerae, alij ma
 iores sint, alij minores, & de
 Circulorum nu
 mero.

CIRCULORVM sphaerae alij maiores
 sunt, alij minores. Maiores Circuli vocantur, qui
 ambitu suo vndiq; conuexo sphaerae obducti, & per
 centrum eius traiecti, cum totam in duo Hemi
 sphaeria equalia, tum per 15. primi Theodosij de
 sphaera, se mutuo in equalia hemicyclia diuidunt.

Minores, qui etsi ambitu suo vndiq; conuexum
 sphaerae attingunt, tamen nec per centrum eius pe
 netrant, nec in Hemisphaeria equalia, sed segmenta
 inaequalia eam dirimunt ac dissepunt, quorum
 id mag